Πανεπιστημιο Ιωαννινων, Τμημα Μαθηματικων,
Αριθμητικη Επιλυση Συνηθων Διαφορικων Εξισωσεων,
διδασκων: Μ. Ξενος

28/01/2015

Θέματα

1. (α) Έστω το πρόβλημα αρχικών τιμών:

$$\begin{cases} y'(t) = f(t, y(t)), \quad t \in [\alpha, \beta], \\ y(\alpha) = y_0. \end{cases} \tag{1}$$

Η f ικανοποιεί την ολική συνθήκη του Lipschitz ως προς y, ομοιόμορφα ως προς t. Να δείξετε ότι για την μέθοδο του Euler και για ομοιόμορφο διαμερισμό, $t^n = \alpha + nh$, $0 \le n \le N$, $Nh = \beta - \alpha$, ισχύει η εκτίμηση:

$$\max_{0 \le n \le N} |y^n - z^n| \le e^{L(\beta-\alpha)} |y_0 - z_0| \tag{2}$$

Ποιά συμπεράσματα δίνει η σχέση (2) για την ευστάθεια του προβλήματος αρχικών τιμών; (1.5 μονάδες)
(β) Θεωρήστε το πρόβλημα αρχικών τιμών:

$$\begin{cases} y'(t) = \lambda y(t), \quad t \ge 0, \ \lambda < 0 \\ y(0) = y_0. \end{cases} \tag{3}$$

(i) Με τη βοήθεια του παραπάνω προβλήματος αρχικών τιμών να εκτιμήσετε το διάστημα απόλυτης ευστάθειας για τη μέθοδο του Euler και την πεπλεγμένη μέθοδο του Euler. (ii) Να σχεδιάσετε την περιοχή απόλυτης ευστάθειας για τις δύο παραπάνω μεθόδους (1.5 μονάδες).

2. (α) Να δείξετε ότι μια μέθοδος Runge-Kutta έχει τάξη ακρίβειας $p \ge 1$ αν και μόνο αν $\displaystyle\sum_{i=1}^{q} b_i = 1$.

Αν ισχύει ότι $\displaystyle\sum_{i=1}^{q} b_i = 1$, πώς καλείται η μέθοδος Runge-Kutta; (1.25 μονάδες)
(β) Να δείξετε ότι η μέθοδος Runge-Kutta (πεπλεγμένη μέθοδος του μέσου) με μητρώο:

$$\begin{array}{c|c} \frac{1}{2} & \frac{1}{2} \\ \hline & 1 \end{array}$$

έχει τάξη ακρίβειας δύο (1.25 μονάδες).

3. (α) Πότε μια μέθοδος Runge-Kutta ονομάζεται αλγεβρικά ευσταθής; (1 μονάδα)
(β) Θεωρήστε το πρόβλημα αρχικών τιμών (3) με $\lambda = -1$. Να δείξετε ότι η μέθοδος του μέσου είναι B-ευσταθής (1 μονάδα).

4. (α) Έστω η πολυβηματική μέθοδος:

$$\begin{cases} y^0, y^1, ..., y^{k-1}, \\ \alpha_k y^{n+k} + ... + \alpha_0 y^n = h(\beta_k f^{n+k} + ... + \beta_0 f^n), \quad n = 0, ..., N-k. \end{cases} \tag{4}$$

(i) Πότε η πολυβηματική μέθοδος πληροί τη συνθήκη των ριζών; (ii) Πότε η πολυβηματική μέθοδος είναι ευσταθής; (1.25 μονάδες)
(β) (i) Δώστε τις εκφράσεις ∇y^{n+3}, $\nabla^2 y^{n+3}$, $\nabla^3 y^{n+3}$. (ii) Με χρήση του (i) και της μεθόδου:

$$\begin{cases} y^0, y^1, ..., y^{k-1}, \\ \displaystyle\sum_{j=1}^{k} \frac{1}{j} \nabla^j y^{n+k} = h f^{n+k}, \quad n = 0, ..., N-k, \end{cases} \tag{5}$$

να γράψετε την πολυβηματική μέθοδο που προκύπτει (1.25 μονάδα).

Διάρκεια εξέτασης 3 ώρες.

Καλη Επιτυχια!